

Europos ekonominės erdvės (EEE) tarybos išvados

1. EEE tarybos keturiasdešimt septintas posėdis įvyko 2017 m. gegužės 16 d. Briuselyje; jam pirmininkavo Maltos ministro pirmininko pavaduotojas ir ES reikalų ministras Louisas Grechas, atstovaujantis Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei. Posėdyje dalyvavo Norvegijos EEE ir ES reikalų ministras Frankas Bakke-Jensenas, Islandijos užsienio reikalų ministras Guðlauguras Þóras Þórðarsonas, Lichtenšteino užsienio reikalų ministrė Aurelia Frick, taip pat Europos Sąjungos Tarybos nariai ir Europos Komisijos bei Europos išorės veiksmų tarnybos atstovai.

Politinis dialogas

2. EEE taryba pripažino, kad glaudė ES ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių partnerystė yra geriausia ilgalaikės bendros gerovės ir stabilumo garantija. Šiame kontekste EEE taryba pažymėjo, kad politinio dialogo metu ministrai aptars *JK išstojimo iš ES poveikį EEE susitarimui ir Arkties klausimus*. EEE taryba pabrėžė, kad svarbu tęsti praktiką kviesti EEE narėmis esančių ELPA valstybių pareigūnus dalyvauti atitinkamų ES Tarybos darbo grupių lygmeniu rengiamuose politinio dialogo posėdžiuose.

3. Dėl JK išstojimo iš ES EEE taryba pabrėžė, kad svarbu apsaugoti EEE susitarimą ir užtikrinti, kad vidaus rinka Europoje ir toliau būtų gerai veikianti ir vienybė. EEE taryba paragino ES ir EEE narėmis esančias ELPA valstybes vesti glaudų dialogą ir nuolat keistis informacija apie ES ir JK derybas pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį dėl JK išstojimo iš ES, ir apie būsimus ES ir JK santykius, kadangi išstojimas taip pat turės įtakos EEE susitarimui.

Bendradarbiavimas EEE

4. EEE Taryba pripažino kad daugiau kaip 20 metų Europos ekonominės erdvės susitarimas (EEE susitarimas) atlieka itin svarbų vaidmenį stiprinant ES ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių ekonominę integraciją. EEE taryba pabrėžė, kad šis susitarimas iki šiol buvo patikima priemonė, kurią galima pritaikyti prie ES sutarčių pakeitimų ir ES plėtros etapų. EEE taryba pripažino teigiamą EEE narėmis esančių ELPA valstybių indėlį į sprendimų rengimo procesą, susijusį su EEE svarbiais ES teisės aktais ir programomis, joms dalyvaujant atitinkamų komitetų, ekspertų grupių, tyrimų ir agentūrų veikloje, tai pat pateikiant EEE narėmis esančių ELPA valstybių pastabas. EEE taryba pabrėžė, jog svarbu, kad EEE narėmis esančių ELPA valstybių ministrai būtų kviečiami dalyvauti neformaliuose ES ministrų susitikimuose bei ministrų konferencijose, susijusiuose su EEE narėmis esančių ELPA valstybių dalyvavimu vidaus rinkoje, ir pareiškė palankiai vertinanti dabar pirmininkaujančios Maltos ir pirmininkausiančios Estijos ketinimą tęsti šią praktiką.

5. EEE taryba pabrėžė sklandžiai veikiančios bendrosios rinkos svarbą visoje Europoje skatinant ekonomikos augimą ir kuriant naujas darbo vietas, taip pat palankiai įvertino jau atliktus veiksmus įgyvendinant pasiūlymus, pateiktus bendrosios skaitmeninės rinkos ir bendrosios rinkos tobulinimo strategijose; abi šios strategijos buvo inicijuotos 2015 m. siekiant visapusiškai išnaudoti jos neišsemtas galimybes ekonomikos augimo ir produktyvumo srityje. EEE taryba susitarė, kad siekiant išspręsti kai kuriuos pagrindinius uždavinius, kylančius plėtojant bendrąją rinką, reikalingas holistinis požiūris; taip pat ji pabrėžė aktyvaus EEE narėmis esančių ELPA valstybių dalyvavimo toliau rengiant bei plėtojant bendrosios rinkos politiką ir iniciatyvas svarbą. EEE taryba pabrėžė, kad geresnis informuotumas apie EEE susitarimą visoje EEE yra naudingas visoms susitariančiosioms šalims, ir paragino ES ir EEE narėmis esančias ELPA valstybes užtikrinti, kad informacija apie EEE susitarimą būtų netrukdomai ir lengvai prieinama.

Politiniai debatai – energetika ir klimato kaita

6. Buvo surengti politiniai debatai dėl *Paryžiaus susitarimo ir kitų susijusių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslų 2030 m. bendro įgyvendinimo*. EEE taryba pabrėžė, jog labai svarbu, kad ES ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės toliau glaudžiai bendradarbiautų aplinkos, energetikos ir kovos su klimato kaita politikos srityse, visų pirma atsižvelgdamos į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją ir Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategiją. EEE taryba atkreipė dėmesį į tai, kad patikimo energijos tiekimo požiūriu EEE narėmis esančios ELPA valstybės tebėra pagrindinės ES partnerės, ir pabrėžė, kad turėtų būti tęsiamas glaudus bendradarbiavimas šiose srityse: energijos vidaus rinkos, energijos tiekimo patikimumo; apyvartinių taršos leidimų prekybos; konkurencingos, atsparios klimato

kaitai, saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio energetikos propagavimo; energijos vartojimo efektyvumo; atsinaujinančių energijos išteklių; anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS); anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo (CCU); taip pat dėl kitų aplinkosaugos klausimų, pavyzdžiui, atliekų, cheminių medžiagų, vandens išteklių valdymo ir pramoninės taršos.

Finansinis mechanizmas

7. EEE taryba pabrėžė Europos šalių solidarumo svarbą siekiant įveikti socialines ir ekonomines problemas ir pareiškė susirūpinimą dėl vis dar aukšto jaunimo nedarbo lygio EEE valstybėse narėse. EEE taryba palankiai įvertino tai, kad 2009–2014 m. EEE ir Norvegijos finansiniais mechanizmais ir ankstesnėmis priemonėmis teigiamai prisidėta mažinant ekonominius ir socialinius skirtumus visoje EEE. Po laikino susitarimų dėl 2014–2021 m. laikotarpio EEE finansinio mechanizmo ir Norvegijos finansinio mechanizmo taikymo EEE taryba palankiai įvertino pažangą derybose dėl susitarimo memorandumo tarp EEE narėmis esančių ELPA valstybių ir valstybių naudos gavėjų Europos Sąjungoje.

Kapitalo kontrolės priemonės

8. EEE taryba pažymėjo, kad laisvas kapitalo judėjimas yra viena iš pagrindinių vidaus rinkos laisvių ir neatskiriama EEE *acquis* dalis, ir pripažino, kad apribojimai gali būti taikomi tik laikinai, remiantis EEE susitarimo 43 straipsnio nuostatomis. EEE taryba palankiai įvertino pažangą, susijusią su visapusišku Islandijos vyriausybės planu dėl kapitalo kontrolės priemonių panaikinimo, nekeliant grėsmės šalies ekonominiam ir finansiniam stabilumui, visų pirma pastarojo meto veiksmus siekiant panaikinti kapitalo kontrolės priemones asmenims, įmonėms ir pensijų fondams.

ES programos

9. Pripažindama ES programų įnašą kuriant konkurencingesnę, novatoriškesnę ir socialiai atsakingesnę Europą, EEE taryba palankiai įvertino EEE narėmis esančių ELPA valstybių dalyvavimą EEE svarbiose programose, prie kurių jos prisideda finansiškai. EEE taryba visų pirma gerai įvertino EEE narėmis esančių ELPA valstybių aktyvų dalyvavimą Europos mokslinių tyrimų erdvėje bei visapusišką integraciją į ją ir tai, kad Norvegija bei Islandija sėkmingai prisijungė prie programos „Horizontas 2020“, kuri yra pavyzdinė ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa, kaip asocijuotosios šalys. EEE taryba toliau labai daug dėmesio skirs EEE narėmis esančių ELPA valstybių integracijai ir politikos derinimui su ES politika mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje.

EEE svarbių ES aktų įtraukimas

10. Atkreipdama dėmesį į EEE jungtinio komiteto pažangos ataskaitą, EEE taryba pareiškė palankiai vertinanti Jungtinio komiteto darbą užtikrinant tolesnę sėkmingą EEE susitarimo veiklą ir gerą veikimą.

11. EEE taryba palankiai vertino dedamas pastangas sumažinti EEE svarbių ES aktų, kurie dar nėra įtraukti į EEE susitarimą, skaičių ir paspartinti įtraukimo procesą; taip pat nors EEE taryba palankiai vertino visus pastaraisiais metais vykdytus veiksmus, ji pabrėžė, kad teisės aktų, kurie dar turi būti įtraukti, skaičius vis dar yra didelis.

12. EEE taryba paragino toliau dėti pastangas, kad dabartinis atsilikimas darbuose būtų žymiai ir tvariai sumažintas ir taip toliau užtikrintas teisinis tikrumas bei vienodumas EEE. Šį bendrą tikslą galima pasiekti politine valia ir tvirtesniu atitinkamų ekspertų ir įstaigų dialogu. EEE taryba paragino visas šalis konstruktyviai bendradarbiauti, kad būtų rastas neišspręstų sudėtingų klausimų sprendimas.

13. EEE taryba palankiai įvertino visų pirma tai, kad į EEE susitarimą buvo įtrauktas trečiasis energijos vidaus rinkos dokumentų rinkinys, ekologinės gamybos srities ES teisės aktai ir Reglamentas dėl pediatrijoje vartojamų vaistinių preparatų. Ji palankiai įvertino pastaraisiais mėnesiais padarytą pažangą dėl laivų patikrinimo ir apžūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų.

14. Be to, EEE taryba pabrėžė, kad labai svarbu skubiai įtraukti likusius finansinių paslaugų srities teisės aktus (sudarančius daugiau nei trečdalį susikaupusių teisės aktų) ir kuo skubiau juos taikyti, kad visoje EEE būtų užtikrintos vienodos sąlygos šiame svarbiame sektoriuje.

15. EEE taryba pažymėjo, kad vis dar reikia pasistūmėti sprendžiant keletą svarbių neišspręstų klausimų, ir nurodė besitikinti, kad bus kuo greičiau užbaigtas darbas, kuris visų pirma yra susijęs su Trečiąja pašto paslaugų direktyva.

16. Be to, EEE taryba pažymėjo, kad esama Jungtinio komiteto sprendimų, kurių atveju buvo viršytas EEE susitarime numatytas šešių mėnesių laikotarpis, per kurį turi būti įvykdyti konstituciniai reikalavimai. Ji paragino EEE narėmis esančias ELPA valstybes dėti daugiau pastangų, kad likę neišspręsti klausimai būtų išspręsti kuo greičiau ir kad ateityje tokio vėlavimo būtų išvengta.

Prekyba žemės ūkio produktais

17. EEE taryba pripažino, kad susitariančiosios šalys dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą pagal EEE susitarimo 19 straipsnį toliau dėti pastangas palaipsniui liberalizuoti žemės ūkio prekybą.

18. Kalbant apie 2015 m. sudarytą Europos Sąjungos ir Islandijos susitarimą pasikeičiant laiškais dėl papildomų prekybos žemės ūkio produktais lengvatų, EEE taryba ragina šalis užbaigti savo vidaus procedūras, kad susitarimas kuo greičiau įsigaliotų.

19. EEE taryba palankiai įvertino tai, kad 2017 m. balandžio 5 d. buvo parafuotas Europos Sąjungos ir Norvegijos susitarimas dėl papildomų prekybos žemės ūkio produktais lengvatų, kuris buvo pasiektas remiantis EEE susitarimo 19 straipsniu, ir laukia jo pasirašymo.

20. EEE taryba paragino susitariančiąsias šalis tęsti dialogą dėl prekybos perdirbtais žemės ūkio produktais režimo peržiūros pagal EEE susitarimo 3 protokolo 2 straipsnio 2 dalį ir 6 straipsnį siekiant toliau skatinti prekybą šioje srityje. Šiuo klausimu EEE taryba susipažino su naujausiais ES ir Islandijos atliktais veiksmais siekiant abipusiu pagrindu toliau liberalizuoti prekybą perdirbtais žemės ūkio produktais remiantis EEE susitarimo 3 protokolu. EEE taryba atkreipė dėmesį į tai, kad ES ir Norvegijos derybos dėl geografinių nuorodų apsaugos yra sustabdytos.

Žuvis ir žuvininkystės produktai

21. EEE taryba palankiai įvertino tai, kad nuo 2016 m. rugpjūčio 1 d. laikinai taikomas Islandijos ir ES protokolai dėl prekybos žuvimi ir žuvininkystės produktais, o nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. – Norvegijos ir ES protokolai dėl prekybos žuvimi ir žuvininkystės produktais.

Parlamentinis bendradarbiavimas

22. Pripažindama parlamentinio bendradarbiavimo Europos ekonominėje erdvėje svarbą, EEE taryba atkreipė dėmesį į 2016 m. gruodžio 14 d. Strasbūre vykusiam EEE jungtinio parlamentinio komiteto posėdyje priimtą rezoliuciją dėl *EEE jungtinio komiteto metinės ataskaitos dėl EEE susitarimo veikimo 2015 m.*

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press